کورتە ڕۆمان

داستانەی ناتەمامە

فەرشید شەریفی

سرشناسه: فرشید شریفی، ١٣٥٦
عنوان و نام پدید آور: داستانەی ناتەمامە، فرشید شریفی
مشخصات نشر: سنندج، آراس ١٣٩٢
شابک: ٥-٥٠-٦٨٤٠-٦٠٠-٩٧٨
وضعیت فهرستنویسی: فیپا
یادداشت: کوردی
موضوع: داستانهای کوردی — قرن ١٤
رده بندی کنگره: ١٣٩٢ ٤٤ش٧٤٥س/٣٢٥٦ pir
رده بندی دیوئی: ٩/٢٣فا٨
شماره کتابشناسی ملی: ٣٢٢٠٠٣٣

داستانەی ناتەمامە

کورتە ڕۆمان
نووسەر: فەرشید شەریفی
ئیمایلی نووسەر: baran١٣٥٦@gmail.com
تایپ و کاری ڕووبەرگ و دیزاین: نووسەر
تیراژ: ١٠٠٠
چاپی یەکەم ساڵی: ١٣٩٢
بڵاوکار: سنە- ئاراس
شابک:٥-٥٠-٦٨٤٠-٦٠٠-٩٧٨
نرخ: ٦٠٠٠ تمەنێ

وات: جە دیدەی بەد، من پێم نەیاوان

خەتای کەس نییەن، جە وێمەن تاوان

«سەیدی هەورامی»

***

سەرنج:

با ئی گلەییچە ئەچێگەنە باس کەروو کە بڕیار بیۆ ئی داستانیۆ جە لایەنو دەزگایوە هەورامی!!! بە مەبەستو خزمەت بە هەورامی نویسا و سەرو ئەرکو وێشا چاپش کەرا، بەڵام بە داخەوە بەڵێنەکەشا نەبەردە سەر و، دما یەریۆ ساڵا... هەر پا بۆنەوە چاپو داستانەکێچ پەی ماوەو زیاتەر جە یەریۆ ساڵا دما کەوت.

***

...

چا ساتەوە فڕەشا دانی و وسانیشا زبڵدانو ڕۆحە شەقار شەقارەکەیم...
چا ساتەوە هەوریۆ وارانشا چەنە دریێغ کەردێمیۆ و
وارانیچ وێش... ڕوەش وەنە هۆرگێڵنایەنمێوە و...
ناسش شێعرێوەتەری چنمیۆ باڵاشەرە و
ئاسێمێش جیا چەنیی مەراقەکانما...
نە هەناسە بۆو عەتریش مەنەن و نە گوڵیۆ گەڵا مەکەرا
***

هۆ ورکە... وێتەنی؟!... بۆ بۆ مەتەرسە وێمەنان!!
تۆ چی چەمێت پرتەشا مەی و گۆشێت کرمە و ددانانشا مەی؟
تۆ چی چۆڕە چۆڕو هەناسەیتەن و
دووکەڵیچت شەرمنانەنە تەنیایی وێش !؟

خۆ چێگە چەم چەم نییەن و
گۆش دەروازەو حەکایەتە پیرەکان نییەن
چێگە ڕۆشنایی قاچێش شەلێنێ و
دەسەدارەو دەسو لالۆ وەشڵانەکانش مارڕدەن و
دار هەنارێ... ولەکێشان گرد ڕێزاینێرە
هەمرۆ... قۆتەرێچشا پووترکیاینێ
خۆ ئەگەر پوازیچ نەوۆ، دار هەر دارەن و کرمیچ بێ دەعوەتنامە مێمانەن
قۆتەرێ گرد پووترکیاینێ و مار و مرۆچە مێمانیشانەن...
باوەش باوەش پەپوولەپاییزێ باڵێشان گرتێ و
قرچەقرچو قۆلانچەکاشا ئاس جیا پەی ئانیشا
گۆرانییێشا پۆرە بچنانێ و نمەچنانێچ...
وادەمەن و هەورێ هەورێ نییەنێ، تۆزێنێ
شەوەنە، پەوکەتی شەمشەمەکۆرێ قۆزێنێ
سەد...
هەشتا...
دوێ...
هەزاریچش بنیە پاڵ، با خشتەکە پەڕی پەڕ بۆ!
دەمت بینە گۆرانی واچ!! با هانەمان تەڕی تەڕ بۆ!
گۆرانییێمان بییێنێ بە زەنگیانێ و
کەوتێنێ ملو کناچە وەشڵانەکا
بەڵام کەس نییەن هاوار کەرۆ و بیاوۆ دادو ئیلیانەکا...
هۆ شاعیر... شاعیر! شاعیر...!! دیوانەکەت ماشەوە... با...
هەر هیچ نەبۆ... با زمسانێ ئاسوودێ با هەژگەکێمان
با گەڵاشان سەوزی سەوز بۆ بەلوەکێمان

٢٠١٠

١

«ئاخ ... ئی جگەرە تاڵە چێش بی کێشام...!».

- پاسە بزانوو خەریکەن چەنی وێش قسێ مەکەرۆ.

- ئیتر چێشش وات؟!

- نمەی ویرم. ڕەنگە قسێ فرەتەرێش کەردێبا و من نەژنەویەبۆم. گۆشێ هەمیشە ئا چێوا نمەژنەوا کە مشۆ بژنەواشا. یا ئا چێوا مەژنەوا، کە مشۆ نەژنەوا. کێ چووزانۆ چێش ماچۆ! خۆ داشەرە قسەکەردەی، دنیا نمەگێرۆش. ئاها...! ئامەوە یادم چێوێ تەریچش وات. واتش داخۆ ئی وارانە کەی بووڕیۆوە؟ مەبەستش ئانە بێ وەش کەرۆوە!

- بە ڕاستەن پاسەشە وات؟ باوەڕ نمەکەروو. ئاخر کێ هەن وەشش نەی جە وارانی؟ یا کێ هەن قینەش بۆ جە وارانی؟ فرە کەس حەسرەتو وارانیشەن. فرە کەس ئەگەر جە وادەو وێش ویەرد و نوارا، بێتاقەتیش مەکەرۆ. تاسەش مەکەرۆ. دڵش پەی تەنگ مەوۆ. خاس ویر کەرەوە بزانە چێشش واتەن؟ ڕەنگە چێوێ فرەتەرێش واتێبا تۆ خاس نەژنەویەبۆت.

- کورە برا چووزانوو چێشی تەریش واتەن!

- ڕاسیی واتت جگەرە...! مەگەر ئاد تەرکش نەکەردەبێ؟ مەگەر نەنیابێش تاق؟ پاسەم ئەژنەویەبێ دەسش چەنە کێشابێ. جگەرەی ماچوو! واتەبێش هەرچی مەکێشم دەسوو ئی جگەرەیەوە مەکێشم. واتەبێش هەر ئی جگەرەنە نمازۆ بیاومێ کارەکامارە و وەخت و ناوەختش چەنە گرتێنمێرە. گردو قسەکاش نییەنێ یادمەنە، بەڵام پاسە بزانوو، سوور بێ سەروو ئانەیە بنیۆش لاوە و وازش چەنە باورۆ.

- کورە چا ڕۆوە دەسش کەردەنۆ بە ئەوەنویسەو داستانەو ژیوایش، دیسانەوە دەسش پەنە کەردەنۆ. دەسش پەنە نەکەردەنۆ. مەدۆوە سەرەیش و مەنەمۆشۆ وەنە، بەڵام خاسیش ئانەنە نمەکێشۆش. زوو مەیوە وێشەرە.

- داستانەو ژیوایش! گوا قەرارەن داستانەو ژیوایش بنویسۆ؟ من ئەجیابێم چێوی چا گرینگتەر مەنویسۆ! پاسە لوێ دلێ فکرانەرە و دیێ پەی زەمینو وەردەمیش و جار جار سەرە بەرز کەرێوە و چەمێوەیچ وزێ ئەو درەختو کووجییێو وەرو یانەکەیشا و جارجاریچ سەرە گێڵنێوە پیلارە و تەماشایەو پاسارو سەرو بانەکەیشا کەرێ، واتم ڕەنگە گەرەکش بۆ داستانێوە پاسینێ بنویسۆ تا ئیسە کەسی نەنویسێبۆ. یا داستانێوە بۆ کەس نەتاوابۆش بنویسۆش. یا چی دمایچ کەس نەتاوۆ بنویسۆش.

- ڕاسەکەش منیچ نمەزانوو گەرەکشەن چێش بنویسۆ، ڕەنگە ئانە نەوۆ واتم. ڕەنگە چێوی تەری بۆ.

- وەختە بیٚ ویرم بشۆ مەگەر جگەرە هەر تاڵ نییەن! گوا بیٚژگەم جگەرەی تاڵیچ جگەرەی تەریچمان هەن؟ واچی جگەرەی شیرین و ترش و ئینیٚچە بانیٚ! یا ڕەنگە بانیٚ و ئیٚمە نەزانمیٚ.

- خۆ گردو وەختا نمەکیٚشۆ، تەنیا ئا وەختانە مەکیٚشۆ کە هەواو نویسەی مەدۆوە سەرەیش و دەس بە نویسەو داستانەکیٚش مەکەرۆوە. یا ڕەنگە هەر نەکیٚشۆیچ. خاس سەرنجم نەدان بزانوو مەکیٚشۆ یا نا. جار جار دیەنم مەگیٚرۆش دەس و، شقارتەکیٚچش بەر ماورۆ و گەرەکشەن گیسنۆشەنە، بەڵام ئیتر نمەزانوو مەگیسنۆشەنە یا نا.

- مەگەر ئا داستانیٚ چیٚشەنە پاسە داگیرش مەکەرۆ؟ تۆ واچی ویر کەوتەو ویەردەی بۆ، یان چووزانوو چی وەڵاتو ئیٚمەنە ئانیٚ کە مەوان بە شاعیریٚ یان نویسەریٚ، یان داستاننویسیٚ، خول خول شیٚعر و داستانەکیٚشا مەلاوە سەرو دڵداریی و وەشەویسیی. ماچا سەرەو گاویٚ هەر دۆڵەنە... شاعیر و نویسەریٚ لا ئیٚمەیچ هەر پاسەنیٚ. ئەڵبەتە دوور ئادی...!

- ئەجیام جگەرەی ماچی! ئەجیام گەرەکتەن واچی مەلۆوە سەرو جگەرەی. تۆ واچی ئادیچ پاسە بۆ! یان پاسە بیەبۆ! تۆ واچی گەرەکش بۆ سەربردەو وەشەویسییەکەیش گیڵنۆوە پەیما! یا پەیشا! پەی خەڵکی. پەی ئانیشا تامەزرۆو وەنەو داستانیٚنیٚ! ئادیچ ئاشقانیٚ و دڵدارییٚ! باوەڕ نمەکەروو... چیٚوەکە قووڵتەر چانەیەنە. ڕەنگە قووڵیچ نەوۆ و من بە قووڵش بزانوو. ئارۆ بەرەنە بیەبیٚ و بیٚتاقەتیی زۆرش پەی

ئاوردەبێ و ڕەنگە هەر ئانە بۆ زوو ئامەبۆوە پەی یانەی... ئەڵبەتە ئاد هەمیشە نا بەرەنە. کارەکەش پاسە موازۆ.

- دەی زوو ئامەنۆ چێش کەرۆ؟ دەس بە نویسەو داستانەکێش کەرۆ؟

- منیچ ئەوەڵ خیاڵم لاو ئانەیە لوا. بەڵام کەمێ دماتەر... کورە داستانەو چێشی! ئامە حەوشەکێنە نیشتەرە و - نەنیشتەرە، کۆرپەش کەرد، چوونکە حەوشەکێنە هیچش نییەن سەرشەنە بنیشۆرە - دەسش کەرد گیرفانەشەرە. گیرفانەشەنە بەرش ئاورد و ترەق... گیسناشەنە. جگەرەکەی ماچوو! دیار بێ فرە بێتاقەت بێ. ساڵان پێسە نەوێ. سەرحاڵتەر جە ئیسەیە بێ. ئی لاو ئەولا کەرێ. چەنیی ڕەفێقان گێڵای کەرێ. کەش و کۆ لوێنێ... ئندە وەششا بێ، فکرو سەوایش نەکەرێنێ.

- چەنی کێ لوێنێ؟ پەی کۆی لوێنێ؟ چێش کەرێنێ؟ تۆ واچی هەر چا وەختانە فێرو...

- کورە فکرێ خراوێ مەکەرە. ئاد کەی پاسە بییەن؟ هەرگیز پاسە نەویەن. خۆ کێ چووزانۆ ڕەنگە پاسە بیەبۆ و من نەزانابۆم. پیا مەتاوۆ هەڵێ کەرۆ. پیا مەتاوۆ ژیوایشەنە هەڵێ فرێ کەرۆ. یا ژەنی! ژەنیچ هەر مەتاوۆ. ژەنیچ مەتاوۆ هەڵێ کەرۆ. ئەی مەگەر ئەدا حەوا نەوییێنە، باوە ئادەمش گۆڵ دان و هۆرش خڵەتنان؟ بەڵام هەمیشە چەنیش بیەنان... شەو و ڕۆ... وەخت و ناوەخت... فرەو وەختا چەنیش بیەنا.

واچی غەفلەتم کەردەبۆ و... با فکرم یاگێ خراوەرە نەلۆ. هەر ئندە مەزانوو، ئیسە کەمێوە بێتاقەتەن و ڕەنگە یادشەنە نەمەنەبۆ تەرکش کەردەبێ و ئیسە هەمدیسان لوانۆ سەرش...

پاسە بزانوو کووجییێنە «قالەو حەمە شەل»ی، مەرحەباییش کەردەبێ و ئادیش جواوش نەدابیێوە.

- «قادر»ی ماچی! ئا فەقیرە چەنی نامێ وێش و بابەیچشا خراوە کەردێنە...

- خراوە نا... شێونایینێشا. خەتاو کەسیچ نیەنە نامەکێ نمیا سەرو زوانی!

- دەی باشە، تۆ واچە نامەکێ نمیا سەرو زوانی، ئەی شەلەکەشا چی لکنان پۆوە؟

- دەیتر ئادیچ کارو خودایەن و ویر وسەکەیچش کارو بەندەیەن. خەڵک ماچۆ. ماچۆ پیا هەرچیش سەر بەی، ئیرادەو خودایش نا چەنە. هەژار بۆ، دەوڵەمەند بۆ... شەل بۆ، کۆر بۆ، گێڕ و گەوج بۆ... هەرچی بۆ ئیرادەو خودایش نا چەنە. یا ژەنی...! فەرق نمەکەرۆ ژەنیچ هەر پاسە. ژەنیچ هەرچیش سەر بەی، هەر ئیرادەو خودایش نا چەنە.

- تۆ واچی خودا چی بڕێ بەشەرێ شەل مەکەرۆ؟ یان بڕێشا کۆرێ! یان کەچەڵێ! یان بێ ویژدانێ!!

- ویژدان! ویژدان! ئادیچ مەراقو بێ ویژدانیش کەردەن. یانی هێشتای نەکەردەنش، بەڵام دوور نییەن کەرۆ. مەراقی ماچوو! نا یادمەنە هەمیشە باسو ویژدانی کەرێ. واچێ ئەگەر ویژدان بیایە، فرەو

چێوا هەر وێشاوە وەشیۍ بێنیۍ. فرە کاروباریۍ پڕێنیێوە. فرە ناوەشییۍ چارەسەریۍ کرییێنیۍ. ئەگەر ویژدان بیایە، بیۍ ویژدانیۍ سەرەو وێشا هۆرگێرێنیۍ و ئازێنیۍ جیا ئی وەڵاتیە. هەر ئا بیۍ ویژدانیێچە نمازا خەڵک ئیسراحەت کەرۆ. ئیسراحەتو خەڵکیشا شێونان. مەراقشا کەردەن بە خەڵکی. پادیچ. ئادیچ وەختەن مەراق کەرۆ. یا ڕەنگە کەردەبۆش و هێشتای بە وێش نەزانابۆش.

- مەراقو چێشی... کیۍ کارش نا پۆشۆ؟ ئاد با سەرەش دلیۍ کارو وێشەنە بۆ، ئیتر کیۍ سەرەڕاش وەنە مەگێرۆ؟ نواتت جواو سڵامو قالەو حەمە شەلیش چی نەدابیێوە!

- واچی ئەنو ئانەیە نەویەبۆ داڵغەنە بیەبۆ! یان داڵغەی نەوەردەبۆ! (بیەی و بەردەی هەر یۆینیۍ)... بەڵام ڕەنگە هەر ئانە بیەبۆ. ئاد، چانیشانە نییەن جواو سڵامو کەسی نەدۆوە... ئادیچ قالەو حەمە شەلی! هەر ئانەنە داڵغەنە بییەن. ڕەنگە فکرەنە بیەبۆ و هاگاش جە دەوروبەریش نەویەبۆ. یا ڕەنگە بیەبۆ و ... یا ڕەنگە من خاس قالەو حەمە شەلی نەژناسوو. حەتمەن وێش خاستەر مەژناسۆش، پەوچی جواوش نەدانوە. جواوو سڵامەکەیش!

***

- شەوەش ئامە ملەرە و هیچش نەکەرد.

- گوا بە تەمانی چێش کەرۆ؟ پۆڕیۆ هەر یادشەنە مەنەبۆ داستانەکێش بنویسۆ؟

- ئەو ئانەیە نمەشۆ. هیزی تا ئیسە هیچش نەکەردەن. هەر مەنیشۆرە و چەم مەورۆ کەشەکەو وەراوەریش. فرە ساڵێن ئا کەشە نا
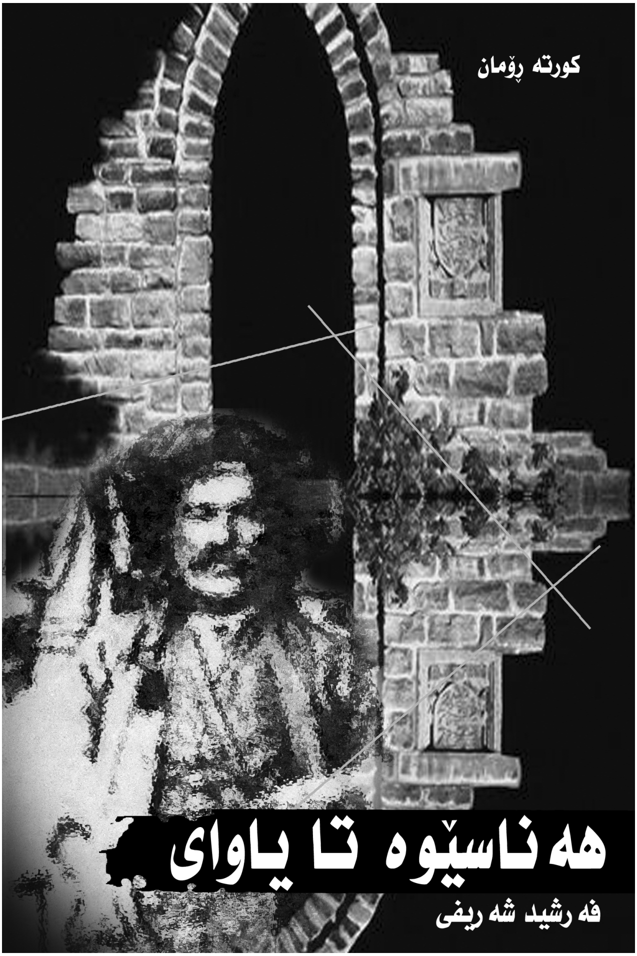
پی زوانە مگنۆ وەرو دەسو
ئارەزوومەنداو ئەدەبیاتو هەورامی